

SCHIMBĂRI SOCIO-ECONOMICE ALE LOCALITĂȚILOR RURALE DIN MOLDOVA CA URMARE A DEZVOLTĂRII AGROTURISTICE

MOLDAVIA RURAL VILLAGES ECONOMICAL AND SOCIAL CHANGES AS A RESULT OF THE AGRITOURISTICAL ACTIVITIES DEVELOPMENT

**BREZULEANU STEJĂREL, BREZULEANU CARMEN-OLGUȚA,
MORARU RADU**

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară Iași

Abstract. *Moldavian agri-touristic oriented villages, mainly located in sub-mountainous and mountainous areas, retain the young segment of population generally employed in service industry, forestry activities, animal breeding or other crafts and handicraft activities.*

The total use of natural, economic, human resources of Moldavian rural localities can be achieved by involving local communities in the agri-touristic sector, chiefly through supporting those groups of initiative that endorse the local touristic offer.

Dezvoltarea agroturistică a multor localități din județele Moldovei care dispun de un bogat potențial natural, a dus în ultimii ani la o serie de activități economice complexe, având o sferă largă de cuprindere, care pun în evidență, printr-un mecanism propriu, circulația turistică rurală.

Promovarea agroturismului duce la schimbări socio-economice majore a multor localități din Moldova, în special a celor situate în zona montană, având ca scop utilizarea resurselor din spațiul rural, pe de o parte, și asigurarea unor venituri suplimentare de către populația din acest spațiu, pe de altă parte.

Agroturismul, ca activitate economică ce valorifică excedentul de spații de cazare din gospodăriile țărănești, se constituie dintr-un ansamblu de bunuri și servicii oferite de gospodăria țărănească, spre consumul persoanelor care pentru o perioadă de timp determinată, vin în mediul rural pentru relaxare, odihnă și agrement, cure terapeutice, inițierea în unele meșteșuguri tradiționale sau artizanat, studii și documentare sau pentru alte activități specifice.

Fiind o activitate relativ nouă în mediul rural din zona Moldovei, agroturismul presupune cunoașterea unor factori care influențează dezvoltarea lui și anume: cunoașterea limitelor sociale, economice și culturale ale acestei activități, deoarece chiar în cazul unor mari investiții în agroturism, acesta nu va avea șanse de succes, dacă nu există toate condițiile de manifestare agreate de turiști; cunoașterea situației exacte a capacității și disponibilității gospodăriilor de a primi turiști; proiectarea modernizărilor care trebuie aduse locațiilor pentru a se asigura condiții civilizate turiștilor; crearea unor microcomplexe agroturistice etalon în fiecare localitate cu potențial agroturistic pentru a se putea dezvolta armonios celelalte în conformitate cu tradiția și planul urbanistic al zonei.

Spațiul rural al județelor Moldovei, se încadrează administrativ în regiunea Nord-Est, care cuprinde particularitățile teritoriale a nu mai puțin de 463 comune și 2445 de sate din județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui, în care își desfășoară activitatea un număr de aproximativ 2.171.838 locuitori, reprezentând 56,6 % din populația regiunii.

Pornind de la două elemente de bază ale agroturismului și anume: producția și valorificarea producției proprii prin intermediul gospodăriei și promovarea valorilor tradiționale, se poate afirma că în prezent agroturismul se găsește într-o fază de început, cu unele localități, în special din județele Bacău și Suceava, unde această activitate este mai bine dezvoltată. Zonele deluroase și montane ale regiunii sunt cele care prezintă potențialul cel mai ridicat pentru practicarea agroturismului datorită calității aerului și a apei și a peisajelor de o rară frumusețe.

Implicațiile dezvoltării agroturistice a localităților rurale din județele Moldovei își găsesc locul într-un concept numit efectul multiplicator al acestei activități, cu influențe pozitive asupra mediului ambiant, agriculturii, infrastructurii, industriilor de prelucrare și alimentare, dar și serviciilor din cele mai diverse domenii.

Ținând cont de faptul că datorită condițiilor climatice și prin natura factorilor de relief, zonele deluroase și montane se confruntă deseori cu probleme în exploatarea agricolă vegetală, dezvoltarea agroturismului în aceste zone ar reprezenta alături de zootehnie un pas important în sensul dezvoltării economice a acestora.

Principala problemă cu care se confruntă agroturismul în aceste localități nu o reprezintă facilitățile pentru investitori, ci stadiul precar al infrastructurii fizice fără de care, potențialul acestor zone nu poate fi valorificat. Astfel, multe localități din zonele rurale cu un bogat potențial agroturistic, se confruntă, pe lângă cele prezentate mai sus, și cu anumite probleme ale infrastructurii de utilități cum ar fi: lipsa gazului, a apei curente, canalizării etc.

Sunt însă și o serie de factori favorizanți care dau o undă de optimism în dezvoltarea acestui sector de activitate, cum ar fi: densitatea sporită a populației și a numărului de case față de alte zone, monumentele istorice cu valoare națională sau internațională, calitatea deosebită a produselor ecologice obținute în aceste zone.

În aceste condiții, este necesar ca agroturismul să fie apreciat ca o bază de plecare pentru un nivel superior economic și pentru noi perspective ale dezvoltării economice a localităților rurale din Moldova. Agroturismul trebuie încurajat inclusiv prin punerea în valoare a proiectelor care urmăresc protecția și valorificarea patrimoniului natural, istoric și cultural, care constituie principalele surse de interes turistic.

Pe lângă avantajele de ordin economic și financiar, agroturismul poate produce anumite schimbări socio-economice a localităților, în sensul dezvoltării spiritului antreprenorial, de creație, de programare a unor activități viitoare, de rentabilitate a investițiilor.

De asemenea, în multe localități rurale din Moldova, s-a observat, ca o consecință a creșterii numărului de turiști care vin în mediul rural și a interesului crescut al acestora pentru anumite produse proaspete și naturale, o creștere a investițiilor în modernizarea instalațiilor profesionale proprii, sere, solarii, amenajări piscicole etc. care

duc implicit la o sporire a veniturilor producătorilor prin satisfacerea cererii de consum tot mai intense.

Satele cu potențial agroturistic din Moldova, amplasate în special în zonele premontane sau montane, rețin populația în special tânără, care este implicată în prestările de servicii, activități forestiere, creșterea animalelor sau diferitelor meșteșuguri și lucrări de artizanat pentru turiști.

De asemenea, prin noile condiții cerute de clasificarea și autorizarea pensiunilor agroturistice, în localitățile rurale ale Moldovei, în care se practică agroturismul, s-a dezvoltat activitatea de gospodărire a apelor, modernizarea sistemelor de captare și tratare a apei și a rețelei aferente, precum și a sistemului de canalizare în mediul rural.

Ca activitate economică, agroturismul impune, de asemenea, dezvoltarea rețelei automate de comunicații și servicii de telefon, fax, telegraf, puse la dispoziția turiștilor la orice moment.

Efectele sociale ale agroturismului asupra localităților rurale ale Moldovei se manifestă prin diferențierea structurii sociale, deoarece multe persoane, în special de sex feminin, vor trece de la munca din agricultură la activitățile din sfera serviciilor, manufactură și artizanat, permițând, în același timp, și o mică diferențiere a veniturilor familiale.

Pe lângă efectele economice și sociale ale agroturismului, putem face referire și la unele efecte culturale, cum ar fi: îmbunătățirea activității de conservare a monumentelor naturii, arhitectonice și istorice prin venituri specifice.

Prin veniturile superioare pe care le realizează persoanele implicate în activitatea de agroturism, se poate observa în special în localitățile rurale din județele Neamț, Suceava și Bacău, o creștere a capacității de cazare sau de renovare a unor construcții care se realizează prin valorificarea în aceste construcții a arhitecturii locale și a materialelor de construcții tradiționale.

Realizarea unor astfel de lucrări, va satisface și cerințele populației locale, dar vor constitui factori decisivi în câștigarea mai multor segmente de turiști. Pe de altă parte, toate dotările de agrement care se realizează la nivelul unei comunități locale devin bunuri de care pot beneficia și membrii populației locale, cu condiția să nu aducă influențe negative asupra elementelor de bază ale culturii tradiționale.

Procesul de dezvoltare complexă a localităților rurale din Moldova, ca urmare a dezvoltării agroturistice, presupune căutarea unor noi orientări, a unor noi modalități de antrenare a nivelului microeconomic rural, pentru creșterea gradului de ocupare a forței de muncă și a stabilității acesteia.

În acest sens, este nevoie de o percepere corectă a schimbărilor oferite de economia de piață, înlăturându-se obstacolele de ordin fizic, condițional, psihologic și instructiv.

De asemenea, trebuie să se facă apel la întregul complex de elemente care particularizează spațiul rural al localităților cu potențial agroturistic din Moldova, incluzând aici atât structurile sale interne, cât și aspecte care conturează cadrul larg al dezvoltării economice, cum ar fi mediul legislativ, instituțional demografic, social, tehnic sau profesional al prestatorilor de servicii agroturistice.

Aplicarea principiului specializării în domeniul organizării și funcționării localităților cu vocație agroturistică este un element prioritar, deoarece fiecare localitate rurală din județele Moldovei constituie o entitate, cu particularități proprii și activități specifice, care nu trebuie decât să fie identificate și valorificate cât mai eficient din punct de vedere agroturistic.

CONCLUZII

Activitatea agroturistică în spațiul rural al localităților din județele Moldovei a evoluat, într-o perioadă relativ scurtă de timp, din faza de promisiune cu perspective de dezvoltare, la stadiul unei activități socio-economice clar conturate, care beneficiază de pârgurile legislative și instituționale corespunzătoare.

Pentru implicațiile cu caracter pozitiv al promovării agroturismului în zonele rurale ale Moldovei amintim: stabilizarea populației prin fixarea forței de muncă, crearea de noi locuri de muncă, diversificarea modului de utilizare a forței de muncă, pluriactivitatea prin prestarea de activități suplimentare, promovarea și dezvoltarea serviciilor, promovarea și susținerea artei populare și a industriei locale de artizanat, reabilitarea patrimoniului edilitar, atragerea de noi investiții etc.

Utilizarea integrală a resurselor naturale, economice și umane a localităților rurale ale Moldovei se poate realiza prin implicarea comunităților locale în sectorul agroturistic, prin sprijinirea unor grupuri de inițiativă pentru dezvoltarea și promovarea ofertei turistice locale, pentru protejarea mediului înconjurător și a bunurilor socio-culturale.

Din cele prezentate, putem afirma cu certitudine că agroturismul are mari implicații în valorificarea resurselor turistice locale și în ridicarea nivelului de trai al locuitorilor, în dezvoltarea socio-economică a localităților rurale din Moldova și nu ultimul rând, în protejarea și conservarea mediului natural și construit, în contextul unei activități economice bazate pe principii ecologice.

BIBLIOGRAFIE

1. **Acatrinei Marilena, 2002** – *Tendențe în dezvoltarea turismului rural*. În vol. Turismul rural românesc, potențial și valorificare. Ed. Pan Europe, Iași.
2. **Bran Florina și colab., 1996** – *Agroturism și turism rural*. Ed. Economică, București.
3. **Brezuleanu S., Ciurea I., Brezuleanu Carmen-Olguța, 1999** – *Agriculture in mountain and submountain areas of Moldavia. Present and Development prospects*. Revista Cercetări agronomice în Moldova, vol. 3 – 4, S.C.A. Podu-Iloaiei, Iași.
4. **Ciurea I.V. și colab., 1995** – *Organizarea activității economico-sociale în sistem agroturistic a localităților montane de pe valea Oituzului, județul Bacău*. Lucrări științifice, vol. 38, seria Agronomie, USAMV Iași.
5. **Matei Daniela, 2005** - *Turismul rural. Teorie și realitate*. Editura Terra Nostra, Iași.
6. **Popa C., 2005** – *Studii privind dezvoltarea agroturismului și a managementului acestuia în zona montană a județului Bacău*. Teză de doctorat, USAMV Iași.